

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **D.**, Ltd., zastúpeného advokátom Mgr. T., J., B. proti žalovanému: **M., S., S.**, IČO: X., zastúpeného advokátom JUDr. P., Z., K., **o zaplatenie 957 678,82 Eur (28 851 032,15 Sk) s prísl., o námietke zaujatosti** sudcu Krajského súdu v Prešove JUDr. Jozefa Škraba, takto

r o z h o d o l:

Sudca Krajského súdu v Prešove JUDr. Jozef Škrab **n i e j e v y l ú č e n ý** z prejednávania a rozhodovania vecí, vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 5 NcCb 1/2009.

O d ô v o d n e n i e:

Žalobca podaním zo dňa 5.11.2009 uplatnil námietku zaujatosti voči sudcovi Krajského súdu v Prešove JUDr. Jozefovi Škrabovi v prejednávanej veci 5 NcCb 1/2009.

Námietku zaujatosti odôvodnil tým, že sudca JUDr. Jozef Škrab je obyvateľom mesto S., ktoré je žalované v tomto konaní. Vzhľadom na žalovanú sumu 28 851 032,15 Sk s prísl., t. j. 957 678,82 Eur s prísl., ktorá po vyčíslení príslušenstva predstavuje sumu cca 1 321 000 Eur, čo je pre žalovaného podstatná suma, ktorá v prípade úspechu žalobcu v spore by znamenala významné škrty v rozpočte žalovaného, čo by nepochybne malo negatívny dopad na život obyvateľov žalovaného. Pre porovnanie, žalovaná suma je vyššia ako celková suma výdavkov žalovaného na verejné služby na rok 2009, predstavuje cca polovicu výdavkov žalovaného na vzdelanie a školstvo na rok 2009, je 13-krát vyššia ako výdavky žalovaného na rok 2009 na verejný poriadok, mestskú políciu, predstavuje

cca štvrtinu bežných výdavkov žalovaného na rok 2009. Je v súčasnosti všeobecne známe, že obce aj bez takýchto ďalších záväzkov majú problémy, spočívajúce v nedostatku financií na zabezpečovanie svojich úloh. Zverejnenie informácie, že o takomto negatívnom dopade na život obyvateľov žalovaného rozhodol jeden z jeho obyvateľov, by s prihliadnutím na veľkosť mesta a na to, že sa ľudia v takomto meste poznajú, bolo pre kohokoľvek v takomto postavení nepríjemné. Uvedené v žalobcovi vzbudzuje pochybnosti o nezaujatosti uvedeného sudcu, a preto žalobca navrhuje jeho vylúčenie z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia v predmetnej veci. O skutočnosti, že uvedený sudca by mal byť obyvateľom žalovaného, sa žalobca dozvedel pred piatimi dňami úplnou náhodou v súvislosti so správou pohľadávok jedného klienta.

JUDr. Jozef Škrab sa písomne vyjadril k vznesenej námietke dňa 18.11.2009 a uviedol, že účastníkov, resp. ich štatutárnych zástupcov nepozná. Nepozná ani ich právnych zástupcov, ani nie je s nimi v žiadnom vzťahu, preto sa vo veci necíti byť zaujatý.

Tiež uviedol, že je pravdou, že je obyvateľom mesta S., v meste sa narodil a zo S. pochádzajú aj jeho predkovia. Túto skutočnosť však nepovažuje za dôvod svojej zaujatosti. Sedem rokov pôsobil ako predseda senátu na Okresnom súde S. a za tohto stavu, ak by bol zaujatý, nemohol by vôbec prejednávať a rozhodovať žiadne veci, v ktorých vystupovali ako účastníci obyvatelia S. a okolia, resp. obchodné spoločnosti so sídlom vo S.. Z toho istého dôvodu by nemohol prejednávať a rozhodovať ani ako predseda senátu Krajského súdu v Prešove žiadne veci, ktoré na rozhodnutie z titulu odvolania prichádzajú na Krajský súd zo S. súdu, čo považuje za absurdné. Primátora mesta S. Ing. B. pozná iba z miestnej tlače, nie je s ním v žiadnom príbuzenskom ani priateľskom vzťahu. Zo S. do práce na Krajský súd v Prešove dochádza so súhlasom predsedu Krajského súdu asi 3-krát týždenne, takže v podstate z tohto dôvodu už viacerých obyvateľov S. nepozná.

Má za to, že nie je dôvod na jeho vylúčenie z prejednávania a rozhodovania veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 16 ods. 1 O.s.p.) posudzoval obsah vznesenej námietky zaujatosti, ako aj vyjadrenie sudcu Krajského súdu v Prešove JUDr. Jozefa Škraba z aspektov zákonných dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci a dospel k záveru, že podmienky pre vylúčenie nie sú naplnené.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch, alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z ust. § 14 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Účastníci majú právo z dôvodov podľa § 14 ods. 1 uplatniť námietku zaujatosti voči sudcovi, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť (§ 15a ods. 1 O.s.p.).

Účastník môže uplatniť námietku zaujatosti podľa ods. 1 najneskôr na prvom pojednávaní, ktoré viedol sudca, o ktorého vylúčenie ide, alebo do 15 dní, odkedy sa mohol dozvedieť o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený (§ 15a ods. 2 O.s.p.).

V námietke zaujatosti musí byť uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený a kedy sa účastník podávajúci námietku zaujatosti o dôvode vylúčenia dozvedel. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti námietky zaujatosti, súd neprihliadne; v tomto prípade sa vec nadradenému súdu nepredkladá (§ 15a ods. 3 O.s.p.).

Obsahom práva na prerokovanie veci pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu oprávnených osôb a vylúčiť nimi označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie veci nestranným súdom je iba povinnosť súdu prejednať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. Ús 73/97). Nestrannosť je potrebné skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. v danom prípade je potrebné zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. v danom prípade je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkolvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti

sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (pierfachv. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva).

Nie je možné uspokojiť sa len so subjektívnym hľadiskom nestrannosti, ale je potrebné skúmať, či sudca poskytuje záruky nestrannosti aj z objektívneho hľadiska. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho hľadiska sudcu, ale podľa vonkajších subjektívnych skutočností. V danom prípade platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Spravodlivosť nielenže má byť vykonávaná, ale sa musí aj javiť, že má byť vykonávaná (delcourv. Belgicko - rozsudok ESJP). Sudca sa má objektívne javiť v očiach strán, že je nestranný a zároveň musí byť vylúčená akákoľvek vonkajšia oprávnená pochybnosť o jeho nestrannosti.

Nestrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či je možné usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Nestrannosť sudcu je obyčajne definovaná ako absencia predsudku, alebo zaujatosti v konkrétnej veci.

Z pohľadu čl. 6 ods. 1 Dohovoru možno nestrannosť posudzovať na základe dvoch rôznych prístupov. Možno rozlišovať subjektívny prístup, pri ktorom sa skúma skôr myseľ sudcu, teda to, čo si sudca v danej situácii myslel vo svojom vnútornom fóre a objektívny prístup, pri ktorom sa skúma, či sudca poskytuje dostatočné záruky, aby bola vylúčená každá jeho pochybnosť o jeho nestrannosti. Objektívny prístup spočíva v otázke, či nezávisle od osobného správania sudcu určité overiteľné skutočnosti neumožňujú pochybovať o jeho nestrannosti.

Judikatúra ESJP vyžaduje, aby obava z nedostatku nestrannosti sa zakladala na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného. Existencia oprávnených pochybností závisí od posúdenia konkrétnych okolností prípadu.

Z obsahu vnesenej námietky zaujatosti vyplýva, že JUDr. Jozef Škrab je obyvateľom mesta S., ktorý je v konaní žalovaný, a preto uvedené v žalobcovi vzbudzuje pochybnosť o nezaujatosti.

Pri skúmaní subjektívnej stránky nestrannosti z vyjadrenia JUDr. Jozefa Škraba vyplýva, že sa necíti byť zaujatý.

Preto súd skúmal nestrannosť aj z hľadiska objektívnej stránky, či nastala taká situácia, kedy by sudca mohol byť zaujatý, či obava žalobcu z nedostatku nestrannosti sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Podľa názoru Najvyššieho súdu žalobca nepreukázal existenciu oprávnených pochybností o nestrannosti sudcu. Skutočnosť, že namietaný sudca je obyvateľom mesta S., ktorý je v konaní žalovaným, sama o sebe nie je dôvodom pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí. Na podporu tohto záveru Najvyšší súd uvádza už publikované rozhodnutie v PR 5/2000 s. 220, podľa ktorého samotná skutočnosť, že vo veci rozhodujú súdy, ktoré majú sídlo v meste, ktoré je účastníkom konania, nevyvoláva pochybnosť o zaujatosti sudcov, preto nie je dôvod pochybovať o zaujatosti sudcov.

Keďže neboli splnené zákonné predpoklady pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol, že sudca Krajského súdu v Prešove JUDr. Jozef Škrab nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 5 NcCb 1/2009.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 17. decembra 2009

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.